

דף מקורות - פרשת תזריע – אתערותא דלתתא

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לכז' אדר ב' תשע"ו
א. ויקרא יב – 'וידבר ד' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר..ברכות
פ – אמר רב יצחק בריה דרב אמר.. אשה מזרעת תחלה יולדת זכר שנאמר, אשה כי תזריע וילדה זכר.

ב. קובץ ז' רא - 'שואלים במה זכה דורנו לגאולה. התשובה פשוטה היא, הוא זכה מפני שעסק במצוה
היותר גדולה שבכל המצוות, במצווה השקולה ככל התורה כולה, מפני שהוא עסק בגאולת ישראל. ולא רק
עסק, אלא הוא עוסק ויעסוק בלא הרף בגאולתו, וכח אלוקי זה מרוממהו ומשגבהו בישועה.

ג. אדרת אליהו פרשת ראה – אשר יבחר ד' ונאמר לשכנו תדרשו, משמע מעצמן ידרשו? בתחילה צריך
דרישה ואחר כך אשר יבחר שהקב"ה מסכים לדבריהם.. ולמה כתב בתחילה אשר יבחר ד' ואחר כך לשכנו
תדרשו? ובאמת דרישה הוא בתחילה אלא אשר יבחר קודם במעלה..

ד. סוטה מט - ג'ר' פנחס בן יאיר אומר משחרב בהמ"ק בושו חברים ובני חורין וחפו ראשם ונדלדלו אנשי
מעשה וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון ואין דורש ואין מבקש ואין שואל, על מי לנו להשען על אבינו שבשמים.

ה. זוהר לך לך פו - אמר רבי אלעזר הא חמינא דאתערותא דלעילא לאו איהו אלא כד אתער לתתא
דהא אתערותא דלעילא בתיאובתא דלתתא תלייא שם פח - ג'ר' יהודה פתח (שה"ש ז') אני לדודי ועלי
תשוקתו.. באתערותא דלתתא אשתכח אתערותא לעילא, דהא לא אתער לעילא עד דאתער לתתא, וברכאן
דלעילא לא משתכחי אלא במה דאית ביה ממשא ולא איהו ריקניא, מנלן, מאשת עובדיהו, דאמר לה אלישע
(מלכים ב' ד') הגידי לי מה יש לך בבית, דהא ברכאן דלעילא לא שריין על פתורא ריקניא ולא באתר ריקניא,
מה כתיב ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן, מאי אסוך, אלא א"ל שיעורא דהאי משחא לאו
איהו אלא כדי משיחת אצבעא זעירא, אמר לה נחמתני דהא לא ידענא היאך ישרון ברכאן דלעילא בדוכתא
ריקניא, אבל השתא דאית לך שמן דא הוא אתר לאשתכחא ביה ברכאן.

ו. שמות יד' טו - 'ויאמר ד' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו.

ז. קובץ ו' רכט - 'כשמסתכלין באתערותא תתאה של הנפש, איך היא מביאה אתערותא עילאה, איך
דיבור טוב מעורר כח טוב פנימי, ואפילו תנועה טובה, הרינו תופסים שכך הוא סדר החיים, והמציאות
העולמית, ואין אנו מתפללים שוב על גדולת הערך של אתערותא דלתתא בכל דבר, על ערך התורה
המעשית, התפילה, ואפילו השיחה וכל תנועות החיים. וכל מה שהוא יותר פנימי ועצמי, מובן שהוא יותר
מעורר, ובכל איש ואיש לפי כחו. אינו דומה בעל נשמה חטובה מאורגנת, שיצירותיה הפנימיות בוקעות
שחקי השכל הדמיון והרגש, ורצונה מקיף עולמים, לנשמה מוגבלת בחוגה, ופרודה בחלקיה, שלא יתקשרו
עדיין, מפני שהיא מבקשת עוד את השתלמות צורתה האורגנית.

ח. שפת אמת שלח תרמ"ה - בענין נסיון המרגלים. כי הם היו הדור שקיבלו התורה מהר סיני. וכניסת
ארץ ישראל היא תיקון הבריאה... וזה הארת התורה שהיא תוך מעשה בראשית והיא מעלה רמה וע"ז
נאמר מה רב טובך אשר צפנת. ולכן קשה מאוד לתקן מלה דקיימא בעובדא כדאיתא בזוה"ק תרומה.
והראיה שהרי היו מוכנים לקבלת התורה ברצון שלם שהקדימו נעשה לנשמע ולבחינת א"י הי' קשה להם
לבוא.

ט. אורות הקודש ג' ע - 'אין שום ישועה שלמה באמת, כי אם אותה שהנושע פעל להופעתה בפועל ידיו.

י. קובץ א' תשפ - 'מובלעים הם בתוך הגוף וכחותיו הגשמיים והמוגבלים, ניצוצי אורה עליונים ונשגבים מעצם השמים לטוהר, והם הם המתבלטים בכל אתערותא דלתתא, ונותנים אומץ עליון להאורה הרוחנית השמימית הרחבה.

יא. קובץ ח' קנז - 'משה רבינו כולל הוא כל נשמות ישראל מצד התורה, ומשיח הוא כולל אותם מצד עצמן, מצד מחשבתן של ישראל הקודמת לכל.. מצד גדולת ערכה של נשמת משיח הכוללת את עצמיות שרשן של ישראל, אין שום חוצפא יכולה לפגוע בקדושתו, והיא בזה מתעלה מגילוי התורה שהיא צריכה בושה, שהיא הפך החוצפא.. ומשיח ממואב קאתי, דחציפה ואמרה מאב, ולא די שלא פגמה בנשמתו, אלא שהיא מרחצתו, מואב סיר רחצי, ובעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא, ולא תוכל כלל להמעית את השפעת קדושתו.. בזיהרא עילאה דאדם הראשון, היה אורו של משה ואורו של משיח כלול כאחד, כי באמת נשמה אחת היא. ע"י נפילת העולם בחטא הקדום, נתרחק משה מלהאיר בתוך החוצפא, ופירש מן האשה. הקדושה של דור המדבר תבעה את האחדות של זיהרא דאדה"ר, ורצו שמשה דוקא יאכילם בשר, ושיכנס להאיר בתוך החוצפא. ומשה אמר האנכי הריתי את העם הזה, כלומר בתוך החוצפא אי אפשר לי להאיר, ונשאר קץ משיח סתום, ולא נתפרש בתורה. ואהרן ומרים הרגישו בדבר, וצוחו על הפרישה הזאת, ומ"מ לא הועילו להחזיר את משה להאיר בחוצפא, כי נשאר בענותנותו. והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר ע"פ האדמה.

יב. קהלת ח' ט - 'את כל זה ראיתי ונתון את לבי לכל מעשה אשר נעשה תחת השמש עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. רש"י - ונתון את לבי לכל המעשה - וגם לכל מעשה בני אדם נתתי את לבי וראיתי עת אשר שלט אדם בחבירו וגבר עליו וסופו נהפך לרעתו עמלק נתגבר על ישראל וסופו (במדבר כד) ואחריתו עדי אובד כך פרעה כן נבוכדנצר וכן סנחריב.

יג. אורות ישראל ו' ד - 'בעלי השפעה צריכים למצא את האורה הרוחנית, שיש בנטיה החמרית, ואת מטרתה הפנימית, וכפי מה שיגלו זה ברבים כן תתרפא מחלת החוצפא ותאבד את סימניה הרעים, ותתעורר האומה בכלל למציאותה הטבעית, ויגלה עליה הדר נשמתה .